

U Zadru, u utorak 14 kolovoza 1917.

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi stoe 10 para, a zastreni para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti: pitanja za uvrste, uz koja nema prilike preplatne, bili će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati Uredju Objavitelja Dalmatinskog u Zadaru.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

PRED ROGJENDAN NJEGOVA VELIČANSTVA CESARA I KRALJA KARLA

17. VIII. 1917.

U petak, na 17. augusta, naš mladi i viteški vladar, Česar i Kralj Karlo, naša dika i naša nade najmilija, navršuje 30. godinu plemenitog života svoga. Na ovaj čestiti god veselit će se svi narodi u našoj Monarhiji, koji, u ovo devet mjeseci njegova blagog carevanja, spoznaše sve njegove uvjite krepstvi i bescene vrline, shvatiše kakva im je uzoritog vladara dragi Bog dao.

Hrabar i veledušan, dobar i blag po srcu, živan i pronicav, razuman i pravedan po duhu, pobožan po uvjerenju, sva mu krasna prirodna svojstva kiti bogata naučna sprema, a obasjava kao žarko sunce neizmjerna dobrota.

Junačko srce, bezmjerne hrabrost, uz rijetke druge vojničke vrline, pokazao je najbolje još kao nadvojvoda i mladi vojskovođa, za ovog užasnog rata, maja 1916 u Italiji u velikoj ofenzivi megju Ēavom i Brentom, završenoj osvajanjem talijanskog područja; jula iste godine u istočnoj Galiciji i Bukovini, gdje je suzbijao najžešće ruske juriše, a oktobra kad je pobedonosno vojevao na celu njemačkih i naših četa protiv Rumunjske.

Njegov se duh tu objavio u svojoj potpunoj snazi i kreposti: njegova je srčanost naporedo rasla s opasnostima i poteškoćama, a svjetlost njegova razuma i krepka volja naporedo s junačkim bojnim žarom.

Ali mu vojnička slava i bojna žestina ne zanješe svjetlog um, kada malo dana kasnije, novembra lanske godine, sjede na čestiti prijesti svojih prega, na kojemu naprežaljeni mu stric Franjo Josip bijaše mudro i slavno 68 godina vladao.

Cesar Karlo kao mladi nadvojvoda u Dubrovniku.

Bijaše to taman pred deset godina, neke lijeve noći, što progje poput čarobna sna.

Dubrovnik, stari umorni grad, počivaše sred duboke noćne tišine, zaliven i obasjan mjesecinom. Sure i gorde zidinе grada dižući se iz tamne mrke pučine ukočeno su strile poput starih granatnih stražara put lazurnoga neba protkana listakusa zvezdanih kriješnica, kao da su te zidinе još uvijek tu, da budno straže, nek gospodarica laguna ne zaskoči dvore najstarije aristokracije slavenskog roda s ove strane Jadrana. Nađu mjeđenom kupolom katedrale, što se je dižala nad zidinama gradskim, oblijesak je mješevine veselo plazio, prskajući po njoj srebrne prutove svijetla, pa je cijela ta gromada mukih zidina sa zaobljenim kulama unaokrug, a vitkin kubetom u sređini davalna slika plivajućeg Vatikana, u kome su nosiocu crvenih oglaštača pogasili u svojim odajamama svjetliku i prepustili carevanje noći i snu.

Lokrum, prava, živa «Totensinsel» sa svojim tamnim gustim zelenilom, kojim se noć provlače duhovi rasrgjenih benediktinaca, što su pređu godinu, navukavši kukuljicu na glavu, a izvrnuvši sred gluhe noći u goloj crkvici zapaljene baklje uime anateme i klefne na suđobosnog Napoleona, razbjegli s otoka; Lokrum, začarana bašta u koju je nesugjeni meksikanski car doveo svoju Isoldu da usrknje onaj međeni sok, što ju je uspavao za sve što nije on; Lokrum, komad sreće i melanhonijski mlađog austrijskog kraljevića i Belgijanske mu drugarice čuvaće je te ljetime noći sru svoju tajanstvenu ozbilnost, mrk i tamn, kako bezdan pod njim. Sve je spavalо od grada do Lokruma, samo što bi kađšio tih morski val s pučine zaklokota u zidinu poput ukleta podzemnog duha, što duboko i teško zastenje, ili što bi štrukalj iz bršljana po kulama monoton i melanhonično zavrčao noćnu uspavanku.

Alli za to tamo u podgragu Pilama, po rasvetljenoj bijeloj širokoj cesti, koju s obaju bokova krase kite oleandra, magnolija i glicinija kako svježi festoni jedne trajne svečanosti; po bliskim baštama, gdje su nad bijelim palacinama ili nad starim povućenim vlasteoskim dvorovima stoljetne palme ponosno

Svijestan uzvisitog vladarskog zvanja, zadahnut iskrenom ljubavlju za svoje narode, prva Mu je misao, kako će im pribaviti veliku blagodat mira. U prvoj svečanoj poruci svojim narodima on to odmah izrijekom i otvoreno ističe: «Sve ču učiniti — kaže — da se strahote i žrtve rate u najkraće vrijeme uklone, da blagodati mira, kojih nestašicu duboko osjećamo. Svojim narodima stečem, netom to dopuste čast našeg oružja, životni uvjeti. Mojih država i njihovih vjernih saveznika i prijatelja.»

I zbilja, ne progje mjesec dana, a njegova vlast, dogovorno sa saveznicima, predlaže da se odmah zapodjenu pregovori o miru, i nudi časno izmirenje neprijateljima. Na žalost, prijatelj i obijest protivnika osjetiše viteške i plemenite namjere našeg vladara, te on opet obraća vjernoj vojsci svojoj vatrene riječi u kojima zvoni junački ponos: «Neprijatelji odbijaju, a da u opće i ne znaju koji su naši uvjeti, ruku što smo im pružili. Ja vas iznova pozivljem. Moji u ratu drugovi: Vaša je sablja za ovo trideset mjeseca ratovanja, što će skoro isteći, bistro, jasno govorila. Vaše junaštvo, vaša hrabrost neka i unaprijed tako govore... Vas je sada red, da ljuto s njima obraćunate. Ispunjeno ponosnim pouzdanjem u Moju vojnu snagu, ja sam vam na čelu.»

Ali i između tijeh redaka žalostivo izbjiga misao na patnje naroda svojih, koji moraju i dalje da trpe: «Još se nije dosta žrtava prinijelo — dodaje — mora se novijih prinositi». Ovo milosrdno osjećanje odjekuje još jače u prijestolnoj besedi od 2. juna: «Žalim što to više rastu žrtve, koje dugo trajanje

rata nameće pučanstvu. Žalim krv mojih hrabrih vojnika, nestascu što trpe vrijedni građani, sve muke i tegobe što oni tako junački podnose radi mile domovine.» A glavna mu je i najprečja briga priskočila u pomoć nevolnjicima, malom puku, onima koji moraju snositi i tegliti najteže muke: «Jedan je od najprečih zadataka brinuti se za svojtu poginulih i za one koji su u ratu izgubili sposobnost da rade — poručuje narodnim zastupnicima — pak dodaje: «Na isti način leži Mi na srcu socijalno staranje. Rat je nanio pučkoj snazi teških kvara; to se daje popraviti jedino zgodnom pučanstvenom politikom. Hoće se krepiti mjeri.» Brine se o zaštiti radnika «čijoj fizičnoj i duševnoj sposobnosti zavisi u prvom redu budućnost naše pučke snage i našeg gospodarskog života», i osjeća najveću samilost za cjelokupno pučanstvo, koje «ne samo što je za teških vremena sasvim ispunilo nego je i odvojilo očekivanja, što je država bila vlasna da u nj polaže. Ono ne smije doživjeti u državi razaranja.»

A ovim riječima odgovaraju i djela: ne samo ona njegove vlade, koja nastoji da mu volja bude što točnije izvršena, želje mu i namjere što bolje ispunjene, već ona blagotorna djela što On odlučno i određe, neposredno dade izvršiti, da koje zlo preprijeći ili izljeći, da koju nepravdu popravi, a to najprečim lijekom, najoštijenim postupanjem.

Dobrota i veledušnost njegova ispoljavaju se svakom prigodom najdirljivijim načinom. Početkom marča ukida u vojski kaznu privezivanja, a koncem juna kaznu okova. Djegovo se srce žali na jade zatočenih i konfinovanih državljana, te izrijekom

nareguje, da se sa svima blaže i liberalnije postupa, i da se puste na slobodu svi oni za koje nema ozbiljnih razloga da budu zatočeni. Na mlado ljetu pomiluje osobe kažnjene od vojničkih sudova na zatvor; u isto doba pojedinački udjeljuje amnestiju osobama koje su civilni kazneni sudovi osudili, ali početkom jula sve to usavršuje i upotpuniće općom amnestiom, proglašenom plemenitim ručnim pismom na ministra pravde, u kojem su ove znаменite nezaboravne riječi:

«Politiku mržnje i odmazde, koju su nejasne prilike podržavale, te dale povoda svjetskome ratu, treba da je, kad rat svrši, pošto poto zamjeni politiku pomirenja. Ovaj duh mora da prevlada i u unutrašnjosti države. Radi se, da se srčano i uvijagljivo i sa uzajamnom susrebljivošću zadovolji željama puka. U ovom znaku pomirljivosti hoću da, sa Božjom moćnom pomoću, vršim svoje vladarske dužnosti, i hoću da budem prvi što udara putem blage popustljivosti i da prostrem koprenu zaboravi na sva ona žalosna politička zastranjenja što su se za rata zbilja, te dovela do kaznenog proganja.»

I pomiluje sve one koji su od civilnih ili od vojničkih sudova kažnjeni za uvredu Veličanstva i članova česarske kuće, za rušenje javnog mira, ustank, bunu, itd.; a vrši ovo veliko djelo milosti i pomirljivosti, uvjeren da time doprinosi «korisnom i blagodatnom razvoju svih svojih naroda».

I ali milost njegova, taj najsvjetlij plod njegove dobre, ide u njega napored s najživljim osjećajem pravednosti.

dragе snove i prijatno sanjarenje. Veseli skup mlađih noćnih skitnika odiše je bio općijen snagom osvajanja, a opijen slatkim akordima, da bi bio mogao opaziti, da ga u nekom razmaku prati elegantni vitki časnik, koji hođa, kad i njihov skup hođa, koji zastaje, kad i oni zastaju, te koji samo vreba zgođan čas, da im se približi i da ih ukriži kao prijatni nenađani susret u njihovom momčkom lutanju.

Već bijajni pali tih odjeci dragе pjesme oproštaja:

«Laku noć, laku noć.

«Haj, sutra ču ti opet doč!»

već njegovački uskrsnuli trubađuri hotilju da se razigiju, kad im se njihov potajni pratilac, neznanati potporučnik, ljubazno približi i, prikazavši im se po imenu, učitivo ih zamoli, da bi svratili u park «Hotela Imperiala», da tu još koju pjesmu zapjevaju. Neki iz skupa upoznajuće u otmenom časniku pobočnika mlađoga Nadvojvode Karla, koji je tih dana boravio sa Nadvojvotkinjom svojom majkom u Dubrovniku, pa nalazeći se u svojim ljetnim toiletetima ne mogući priступati k takim visokim gostovima, htjedajuće da otkloni poviž, ali ljubezni časnici lako rastjera sru te nevinu zabrinutost vesele mlađosti.

Mlađost osokoli na pohod i prijatna naklonost prema majci mlađog Nadvojvode, jer vični već od preva mlađenacke dobi pohodima Nadvojvotkinje Marije Josefe u Dubrovnik, te gledajući tu visoku gospogu, plemenita ponosita rasta, gde s posmijehom nekakva mira i ushtia povjerljivo šeta po njihovu gradu, gde joj u očima čitaš, da je općijena njegovački prirodnim ljepotama, a da joj je duša razdražana onim spjevom što ti ga sama priroda i smisao motrenja u nju prodrabe cijelinu bićem, gde je zanos i agava nad ponorom na Boninou, kao kakav veliki prevlajeni kandelaber u templu vasioni, i igralište valova na hričinama oko Lovrijenca ili Danača, kao goli svjetionici s koga joj se misao upušta u beskraj, naravski da osjetiše neku toplost i privlačnost prema otmjenom ambijentu, kamo će da skrenu, pa da laka srca ugoše u ogradu parka Hotela Imperiala.

Maleni, ukusni park Hotela Imperiala raskošno je pliao u svjetlu električnih sijalica i žarulja, te bijaše pun najomtnjene strane i domaće publike. Duž sjenovitih staza, što kroza zelenu ružnicu i džbunove vode do izvještačenih poljanica, pod

krošnjama borova, palma i akacija šetalje je ili je sjedjelo na drvenim naslonjačama, gledajući prolažnike, dosta ženskinja i ljudi. Pod trijemovima rasvijetljeni galerija, koje su se jedna na drugu nadizale na pročelju velike zgrade, a odatle je bilo moguće pregledati cijeli park, počivao je u slatkoj «siesti» nakon stroge i bogate «table d'hôte» cvijet, prefini cvjet Kozmopolisa. Bijela odijela otmjenih đama, koje su samo iz navike prebacile preko misića i grudi svilene ogrtice, bogato drago kamenje koje je svjetlucalo s razgoljenih podgrlica toga miliča ženskinja, ukusni engleski krojevi muškaraca svake dobi, kao od obričena, zagonjena lica plavokosog mlađića vitka rasta do tamna profila osjetljivog bijelog kosom živahnih gentlemana; šarolike uniforme časnika, sve to podstaknuto i oživljeno ugođnjim časjanjem, oduševljavanjem, koketstvom i živosti, poplavilo je ono mještisce jednom od onih radošću, što ih kađšto samo izazove razonogjenje. Da nijesi viđio gde kroz one galerije jure kelneri užurbani, zaspoljeni, držeći u ruci službenike pune leđenja šerbeta ili srebrenih mortara, u kojima je u leđu orošen najfiniji francuski šampanj, bio bi radij vjerojao, da ti cijela ova slika daje priliku bogato uđešene operne premiere u kakvome kazalištu prvoga ređa, gđe se svi takmiče da uđu, ne gledajući na mesta, ali samo da su tu, u toj uzranoj veseloj košnici bruhanja i slavlja života.

Našim pjevačima kad ugoše u tu ljetopu elezaninoga svjetla bijaše otprikljike pri duši kao starom Goetheovu «Sangeru» kad stupi u sjajnu dvoranu kraljevskoga dvorca. Kad ih mine časovitu zabunu, oni zaklopise oči i pustiše maha punim tonovima svojih grla. Žamor u parku i pod galerijama pročelja odjednom utoli, a tihina najuređnija i najdoblja, za koju kao da su se svih pobrinuli, zastruji slatkim ugođnjim prelivom dirljivih slavenskih pjesama, u kojima je i likljanja i civiljenja, vragometna čarlijanja i potresna uzdišanja, bistrog žuborenja romanečeg potočića, suhog zlata što zvoni, i vrbe što civili. Kad pjevači surišće, burno pljeskanje zaori se parkom čak iz potrijemka prve galerije, gđe su sjedali visoki gosti. Nakon treće pjesme mlađi pjevači htjedajuće da se oproste od časnika, koji je neprestano ostao uz njih, ali u to približi se neki drugi pomorski časnici, te im kaza, da nađvojvoda Karlo želi, da još štograd oprijevaju. Pjevanje iznovično zatalasa, čisto, mlađi

Koliko on tegli na pravdu, koliko on pazi da se sudi svakome po duši, a ne po obijesti, «već po pravdi Boga istinoga», to je na izvanredan način, svom krepošu svoje carske volje, pokazao svaki put kad bi doznao da je komu učinjeno krivo, da nevin strada na pravdu. Nikad nije ni za tren dopustio da krivla dobije i pravda izgubi, već netom bi se uvjerio da je tko čist od krivice, koja se na njega iznosila, odrešito bi na redio, da se odmah nepravda ispravi. Ništa nije za njega toli sveto, ništa toli nepovredljivo kao pravda; nikad nije tako sretan, veseo i zadovoljan neko kad može da pravdu stavi na noge, a nepravdu pod noge. Ne treba nam navesti svjetle primjere ovakog plemenitog postupanja, jer su svi od skora, a glas im je već pukao na daleko.

Uz ovaku ljubav za pravdu, blista u njega iskrena i živa svijest ustavnog vladara. Već u prvoj poruci svojim narodima izljeva dušu svoju pred njima, te im kaže: «Hoću da svojim narodima budem pravedan i ljubezan vladar; njihove će ustavne slobode i ostale slobodštine poštovati i pažljivo će čuvati pravnu jednakost za svakoga.» — A u prijestolnoj besedi još svečanje ponavlja: — «Potpuno svijestan ustavnih dužnosti što sam naslijedio od Svog svjetlog prešasnika, i iz vlastitog najdubljeg uvjerenja, hoću da vam izjavim i svečano potvrdim, daje Moja nepromjenljiva volja, da Svoja vladalačka prava vršim u svako doba u čistu ustanovnom duhu, da slobodštine što potječu iz državnih temeljnih zakona neprelomno poštujem i da državljanim učuvam nesmanjeno ono sudjelovanje u obrazovanju državne volje, što ga postojeći ustav predvrgja.» — A dol odgajaju polaganje ustanovnog obećanja do časa: «kad temelji nove jake, sretne Austrije budu do dalja pokojena opet tvrdi izgrajeni, prema unutrašnjosti i prema vani», najčešće opet nglasuje: — «Ali ja već danas izjavljujem, da će biti Mojim vjernim narodima vazda pravedan, ljubezan i savjestan vladar, i to u smislu ustanovne ideje, koju smo preuzeeli kao ostavštinu otaca naših, i u duhu one prave demokracije, koja se baš u olujama svjetskoga rata divno prokušala u djelima svega naroda na fronti i kod kuće». — I ovim historičnim riječima odgovaraju dјela: povraćanje na ustanovni život i blagotvorne posljedice uticaja narodnog predstavninstva na najviše državne interese i državne potrebe.

Kada je Česar Karlo prvi put svečano objavio 19 aprila u Laxenburgu svoju namjeru da, poslije zastoja od toliko godina, opet oživi parlament, istaknuv «izvanrednu važnost» ovoga čina, svakomu je odmah odlahnuo; a parlamentarni je rad na polju ustanovnih prava, narodnog prehranjuvanja i drugih gospodarskih i socijalnih pitanja što su u svezi sa ratom, zbilja pokazao kako je baš ovo doba najveće političke napetosti i najtežih napora državne i narodne snage, hitno iziskivalo ovo spasonosno uskrisenje parlamentarnog života.

Misleći na sve ove blagodati svog premilog vladara, prekosutra na veliki god njegovog rođendana, svi će narodi, sva plemena u carevini u Njega upirati svoje misli i osjećanje i moliti sa svim žarom Svevišnjega, da mu dade dugo mirno i sretno živovanje, na radost i sreću sviju onijeh kojima se on pokazao tako dobar i pametan otac.

A uz vruću molitvu za dugovječno zdravlje preljubljenoga vladara, podignut će se Bogu žarka molitva svih naroda u Austriji, da Mu se što skorije najživilja i najmilija želja ispunji; želja da, poslije tolikih sretnih bojeva, obradovan konačnom slavnom pobjedom svoje hrabre vojske, pobjedom našeg svetog prava, bude mogao povratiti mir narodima svojim.

Daj Bože Česaru i Kralju našemu da bude mogao skoro oglasiti glas radosti i spasenja narodima svojima, nek oni, položivši svjetlo oružje, kojim su sebi obraz osvjetlili, domovinu obranili,

pjevanje, nepomućeno umorom, kao da su svi ti glasovi mlađih grla, koje je nadlijetao i prelijetao toplo zvonički glas mlađoga jednoga tenora, pun temperamenta, strasti i toplote, istom probugnjeni u cik zore zaklkljiti poslije lijepe prospavane noći veselim pozdravom na izlazeće sunce.

Već bijahu pjevači otpjevali najljepše pjesme svojeg repertoira, kad među njih stupi mlađi Nađovođa, nasmijan i veseo, da im ljubezno zahvalni na ugodnu iznenadjenju, požalivši što ne zna, kojim bi im se načinom odužio. «Das Lied das aus der Kehle dringt, Ist Lohn der reichlich Lohnet» sjeti se mlađi tenor i reče: «Visosti, najljepša nam je nagrađa, što su naše pjesme bile tako prijatno saslušane.» Nađovođa se nasmije, pogleda mlađića, pa njegove druge, te ih onda zapita: «Čime se gospođa bave?» «Većinom smo sveučilištarci: pravnici i filozofi.»

«Tako? Dakle smo kolege», prihvati smijući se Nađovođa. «A koji su od vas pravnici, moji «Fachkollege», jer i ja učim pravo?»

Pravnici se prikazaše, a za svakoga mlađi knez nagi topli riječ, te zahvalivši još jednom svima i izrazivši želju da se još nastajnih dana porazgovori s njima kao s kolegama, oprosti se od njih na najsrdačniji način.

Dugo one noći odjekivaše gostonica «U Šipilji», društveni lokal mlađih pjevača, oduševljenim razgovorima o posjetu, koji se je imao da učini nađovođovi. Bira se je odbor od tri člana da mu zahvaliti na Njegovoj ljubaznosti, što ih je počastio nazivom «kolega»; viječalo se je o načinu, kojim da se to izvede što usrđnije i časnije, a prema njihovom skromnom životovanju i nošenju. Na žalost nenađeni odlazak Nađovođe u lov na čaglje bi uzrok, da do te

neprijatelja pobili, budu se mogli povratiti domu svome na blagodatne mirne posle oko polja i radionica na svakidašnji Bogom blagoslovjeni rad.

Da taj dan uskore, dawaju svi narodi Austrije i Ugarske, za Česara i Kralje svoga, za spas domovine, sve što im je najmilije, pak prinoseći na ovaj veliki god podvostručenim oduševljenjem svoje žrtve, iz svega će srca pokliknuti: Bog pozivio našeg premlilog mladog Cesara, Kralja našega Karla.

Borbe u Moldaviji i Bukovini.

Izveštaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 11. Službeno se javlja:

11. avgusta 1917.

Istočno bojište:

Sjeverno od Focanijsa Rusi i Rumunji jučer popodne su preduzeli iznova jakih napada u masama, koji su gdješto bili do dvadeset redova duboki. Njemačke divizije ubile su neprijatelja u pobjednoj odbrani. Bojevi na Oitoskoj cesti teku uspješno. Austro-ugarske i njemačke bojne snage prodrije su, otimajući branitelju opkok za opkokom, do na visove južno i zapadno od Ocne. Više na severu nije bilo znatnih promjena u stanju.

BEČ, 12. Službeno se javlja:

12. avgusta 1917.

Istočno bojište:

Sjevero-zapadno od Focanijsa naši su saveznici dalje potisnuli Rusi i Rumunj. Svi protivnici pokušali, da napadima u masama rastereti frontu, propali su sa teškim gubicima. U području Oitosa neprijatelj je napao južno od Grosscijea opet sa jakim snagama; on je gdješto izveo do 12 takih navalja, ali mu se svaka pred našim linijama skršala. Sopronска honvedska pješadijska pukovnija br. 18 osobito se odlikovala. Na zapadu od Ocne naši napadi napreduju povoljno. Uzeti su Grosscici i Slanic. Naše se čete primiču Trotuskog dolini na sjevero-istoku od Wame. U Bukovini propade više ruskih zagona na naše pozicije po visovima.

Izveštaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 12. Wolff-Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 12 avgusta 1917.

Istočno bojište:

Osim Grosscijea, uzeto je selo Slanic. Naše se čete primiču Trotuskog dolini. Na zapadu od Ocne naši napadi napreduju povoljno. Neprijatelj je uložio u boj novih snaga, koje su se iskrivile u neuspješnim protunapadima. Svi neprijateljevi napadi između Sereta i pruge put Adjuldomuna, kaogod i zapadno od željezničke pruge, uzbijeni su najkrvavije.

Francuska štampa o borbama u Moldaviji.

Pariz, 11. Dosebni izvještaj Matina, javlja

iz Jassya: Vojiske centralnih vlasti nastavljaju sa svom energijom pokus da provale rusko-rumunjsku frontu. Zbog silne premoći neprijateljskog topništva osobito pred ruskim odsećima, te zbog slabosti izvezenskih ruskih četa moguće Njemci savezne čete na više mjesta natrag baciti. Čete pod Mackensenom naplavaju velikom silom te su već Rumunje natrag bacili. I u dunavskim odsjećima vlasta veća djelatnost. I puščana je paljba jača.

Talijanski sud o uspjesima austro-ugarskih i njemačkih četa.

Lugano 11. «Il Dopolò d'Italia» govoreći o prodiranju austro-ugarskih i njemačkih vojski preko Bukovine opaža: Ne valja sebi zatajiti zabrinutost s nove neprijateljske grožnje proti Besarabijsi, ne valja sebi zatajiti opasnost, koja prijeti ruskoj vojsici i njezinom desnom boku. Što čini Ententa da odbije taj novi udarac? Englez regbi spremaju novu veliku navalu u Flandriju, ali iskustvo je pokazalo, da se opasni položaj na istoku može spasti samo intervencijom na istoku samom. Što čine naši saveznici? Oni drže u Parizu i Londonu konferencije dok neprijatelj odgovaraju svojim topovima. Komentar dalje veli: Dok centralne vlasti rade, ententine vlasti kušaju pregovaranjem. I opet se pokazuju, da se ratovi ne dobivaju riječima, pa bile ove bogzna kako miluzovčne. Sve ententine tvrdnje, da je inicijativa na njihovoj strani, činjenice tjeraju na nedvoumni način u laž.

audijencije ne dogje. Najžalosniji bio je mlađi tenor, kojega je suđbina kao za ironiju uvalila u filozofski stališ, a kojemu je one večeri bilo, kao da je prvi put stupio na rasvjetljenu pozornicu.

Prošlo je ravno deset godina od one sjajne ljetne noći. Mlađi je Nađovođa prihvatio kormilo države u najtežim prilikama i na prvi mah osvojio srca svojih podanika, okupivši ih u slozi i ljubavi oko svoga prijestola. Ono desetak pjevača rasturio je život po raznim krajevima, na razna zanimanja, gdje još i danas, pa i u ova strašna vremena na kakvome koncertu za dobrovorne ratne svrhe raspisali one iste tonove, koje je negda u parku Hotela Imperiala slušao mlađi Nađovođa — današnji Car i Kralj. Pređ nijem su oni još uvijek bijedni Goetheovi «Sangeri», koji će lutati, ne namjeri li ih sreća da opet stupi časovito u sjajnu dvornicu, da ponovo proživu polazan i čaroban san, vazdušan i irealan kako i melodija njihove pjesme; ubogi će filozof možda i nadalje živjeti općinjen napuštač, kako bi, da mu je usud bolju sreću usudio, jedne raskošne operne večeri bio mogao stupiti pred sakupljenu publiku, kao bezbržni vojvodu od Mantove sa svojim: «Questa è quella per me pari sono» ili sa pričušenim i potresnim oproštajem ganuta ljubavnika: «Mai più, Zazà»; njegov će još i danas zvonki i metalni glas promuknuti u nađivikivanju raspojasane školske đeće, — ali jedno je stalno, da su svi ti pjevači već u prvoj poruci mlađoga vladara narodima Monarhije, kao i u dobroti, kojom je prođanuta njegova objava općeg pomilovanja iz podsećanja, raspolazni izliv iste one duboke sručnosti, kojom su odisale riječi, što im one lijepe ljetne noći upravo mlađi Nađovođa Karlo u parku «Hotela Imperiala».

«Tako? Dakle smo kolege», prihvati smijući se Nađovođa. «A koji su od vas pravnici, moji «Fachkollege», jer i ja učim pravo?»

Pravnici se prikazaše, a za svakoga mlađi knez nagi topli riječ, te zahvalivši još jednom svima i izrazivši želju da se još nastajnih dana porazgovori s njima kao s kolegama, oprosti se od njih na najsrdačniji način.

• • •

Dugo one noći odjekivaše gostonica «U Šipilji»,

društveni lokal mlađih pjevača, oduševljenim razgovorima o posjetu, koji se je imao da učini nađovođovi.

Bira se je odbor od tri člana da mu zahvaliti na Njegovoj ljubaznosti, što ih je počastio nazivom «kolega»; viječalo se je o načinu, kojim da se to izvede što usrđnije i časnije, a prema njihovom skromnom životovanju i nošenju. Na žalost nenađeni odlazak Nađovođe u lov na čaglje bi uzrok, da do te

Rumunji priznaju da moraju napustiti zapadnu Moldavsku.

BERN, 12. «Neue Zürcher Zeitung» javlja iz Jassya, 9. avgusta: Ovdje je zavladalo opće uvjerenje, da se zapadna Moldavska mora za koju sedmici napustiti, jer su rumunske čete već sada u opasnosti da budu opkopljene.

Prilike u Rusiji.

Kerenskijeva diktatura.

Kako javlja «Berliner Tageblatt», izjavio je Kerenskij u razgovoru s nekim novinarima, da radnički savjet gubi sve više od svoga znamenovanja, dok ugled vlaste raste od dana u dan. U buduće da neće više vlast uopće ni pitati radničkih i vojničkih vijeća, nego da će sve preduzimat na vlastitu ruku.

Kerenskij i Njekrasov.

Pariski «Temps» konstatuje, da između Kerenskog i Njekrasova vladaju velike opreke. Izgleda, kao da Njekrasov hoće da prisvoji svu vlast. Njekrasov zahtjeva, da se sazove narodna skupština u Moskvi, a Kerenskij, o tom sazivu ne će da čuje.

Za čim idu kadeti.

Ukrajinski novinski ured u Bernu javlja po «Ruskoj Volji», da je po izjavi Seinhenga, pročelnika odaslanja radničkog vijeća u Stockholm, nadnado povlačenje kadeta od vlaste bilo samo preteklost, da se uz iskoriscavanje položaja, koji je nastao uslijed finskog i ukrajinskog pokreta za samostalnošću, pokrene uspostava carističkog režima.

Kako se javlja iz Petrograda, smjela su ona četiri člana kadetske stranke stupiti u kabinet samo pod uvjetom, da u vlasti službeno ne zastupaju svoju stranku.

Rusko novinstvo o vlasti.

Štampa bavi se sastavom novoga kabineta. «Rječ» upozorjuje na to, da činjenica, što je izostavljana, i grozote počinjene od srpskog zarobljeničkog zapovedništva protiv austro-ugarskih zarobljenih časnika i vojnika, bili su uslijed zapovijedi Vrhovnog vojnog zapovedništva saslušana jednaestorica iz Kuršumlia, kao svjedoci i to 26 novembra 1915.

U istražnom predmetu, koji se odnosi na zlostavljanje i grozote počinjene od srpskog zarobljeničkog zapovedništva protiv austro-ugarskih zarobljenih časnika i vojnika, bilo je 10 decembra 1915.

Pri log.

K. Glavni stan, 10 decembra 1915.

Prisutni:

1. Viši ratni sudbeni savjetnik Rump.

2. Mušketir Matthees, od 1. nakn. baona

pješ. puk. br. 26, kao sudbeni ratni pisar obvezan

prema § 110 v. k. z. na temelju općeg obavezogn

zapisnika od 14. oktobra 1915.

Cast mi je priložiti ovaj sudbeni zapisnik, koji

mi je c. i. k. vojno vrhovno zapovedništvo dostavilo, a tice se postupanja s našim zarobljenicima u Srbiji.

X.

Grof Thurn c. i. k. Ministarstvu za izvanjske poslove.

Sjediste c. i. k. vojno vrhovno zapovedništvo

Oduzet mi je bio sat, kabanica i novac — usve 42 kr. Ove mi predmete više ne povratite. U Paračinu bijah u bolnici radi pjegavog tifusa; tu mi ukrađoše kabanicu, koju mi je kasnije bio poslao stric, i prodadoše je; meni su dali rasparanu srpsku uniformu. Dogodilo se, te su bolesnici umrli od gladi.

Nekoga bolesnika, koji je obolio od pjegavog tifusa te već na pola izgubio svijest, istukose remenom od gaća, uslijed čega je iza 3 dana umro. Drugog bolesnika, jer je mokrio postelju, zatvorile 3 dana u tamnu izbu i tu nije primio nikakve hrane; umro je u tamnoj izbi.

Za vremena od 16. oktobra do polovice novembra 1915. moralu su zarobljenici kopati sančeve na pruzi od Arangjelova do Raške; u 15 dana primisimo tri puta kruha; oduzete su nam kabanice i obuća; morasmo bosi trčati i noćevati pod vedrim nebom. Od 600 ljudi 140 ih zaglavili od leda i gladi; ko se javio bolestan, dobio bi batina.

U Mladovcu je neki srpski poručnik isčekao jednog zarobljenika, što nije odstranio sa kape rozetu; kad ga drugi put zatekoše sa rozem na kapi, uskratise mu za dva dana hranu i vezase ga o stablo za 48 sati.

U Mladovcu sam bio bolesničarom; jednom nijesam bio kod bolesničke službe, jer sam sâm obolio. Moradoh nositi jednog bolesnika u sobu za operacije i nalazih se u taj čas kod liječnika; radi toga me srpski stražmestar čuoš i zatvorile me za 2 dana u tamnu izbu i oba dana gladowše. Prečitano, zaključeno, potpisano.

Artur Fischer s. r.
Svjedok je zatim bio zaprisegnut.

Naši Dopisi

Kućište na Pelješcu, 6 kolovoza.

Jučer smo ostali ugodno iznenagjeni posjetom preuzvišenog gospodina Namjesnika grofa Attemsa. Ne nadajuću mu se u Kućištu, naši vijenici mještani bijahu otišli na Orebic da mu se tamо pokloni i saopće svoje želje i potrebe. Čas pred sami njegov dolazak, Kućište je bilo neobično oživjelo zbog posjeta susjednih Korčulana sa njihovom glazbom.

Srdačnost, spontana radošt pučanstva nadmjestiše sve ono, što — na žalost — nijesmo mogli radi kratkoće vremena da mu pripravimo. Gosp. Namjesnik pohodi malu ali lijepu crkvu sv. Trojstva, zatim školsku zgradu, gdje se dao početak obavijesti o mještanski prilikama. Svi su si romasi osjetili podatljivost njegove ruke, a uz to čujemo, da je ostavio znatnu svetu gospodin načelniku, neki bi se podjelila ubogim općinarima.

U tili čas iz svih obližnjih komšiluka sleglo se na obalu sve što može da hoda, da pozdravi glavara zemlje. Sa brojnom pratnjom prošetao se je preuzvišeni gost do susjednog Vignja, a u suton se povratio, te odjelio se od nas uz dirljive oproštajne riječi mještana i klicanje naroda. Bio je očvidno zadovoljan našim skromnim dočekom i uvjeren u našu iskrenu radost, koju nam je pribavio vlastitim posjetom. Dobrotom, kojom je strela i najneznatnijeg stvora, stekao je svaciće pouzdanje. Pak se narod nuda, da će mu se svojim možnim zauzimanjem olakotiti sadašnje teško stanje. Bilo u dobri čas i Bog ga pozivio!

DALMATINSKE VIJESTI

Ratna odlikovanja.

Njegovo se c. i k. Apostolsko Veličanstvo premlistovo uđostojilo podjeliti u priznanje izvršnog služovanja pred neprijateljem viceadmiralu Antonu Willenu, viteški krst Leopoldova ređa s ratnom dekoracijom i mačevima, a liječniku linijskog broda Dru Milošu Besaroviću zlatni krst za zasluge s krunom na vrpci kolajne za hrabrost.

Imenovanje.

Upravljač ministarstva pravde imenovan je glavara kancelarije Milivoja Pešića u Dubrovniku višim glavarom kancelarije, a kancelarijskog pomoćnika Marka Uvdovića u Spljetu glavarom kancelarije na njihovom službennom mjestu.

Za oslobođenje Černovica.

Po odredbi Njegove Preuzvišenosti gosp. Nadbiskupa dr. Pulišića, biti će sutra, u srijedu, 15. o. m., u 10 sati prije podne, u prvostolnoj bazilici Svetog Stjepana, svećana pontifikalna misa, da Zahvalimo Bogu što je naša hrabra vojska po treći put oslobođila Černovice.

Službi božjoj prisustvovat će sve vlasti.

30-godišnjica vladanja bugarskoga kralja Ferdinandanda.

Danas navršit će se 30 godina, odakako je kralj Ferdinand zasjao na bugarsko prijestolje. Kako se iz Sofijejavla, učinjene su onđe velike pripreme, da se kraljev vladalački jubilej što svećanje proslavi. Jubilej će se svećano proslaviti po cijeloj Bugarskoj.

Danas je ovom prigodom u crkvi Sv. Kirkevana bila svećana misa, koju je pjevao M. P. voj. dušobrižnik don Zvonimir Kirigin, a na kojoj su bile sve vojničke vlasti i prestavnštvo civilnih vlasti.

Ustoličenje novih kanonika.

U nedjelju je u prvostolnoj crkvi preuzv. gosp. nadbiskup dr. Pulišić ustoličio nove kanonike D. Šimu Segariću i D. Karla Ballariju.

Poštanski paketi za naše zarobljenike.

Poštanski paketi sa jestivom i materijalom za pušenje za naše zarobljenike u Rusiji, što se naručuju u Kopenhagenu, mogu se od sada šiljati i našim zarobljenicima u Rumunjskoj jednakim postupkom, biva naručivši ih sredstvom pokrajinskog pripomoćnog društva Crvenog Krsta dotične pokrajine (za Dalmaciju u Zadru) kojemu se ima poslati odnosna cijena.

Za popravljanje ratarskog alata.

Ministarstvo poljoprivrede saopćilo je namjesništvu, da je ratno ministarstvo već raspoložilo, da

buđu kovači, kolari i strojari riješeni vojničke službe, te da buđu mogli dobiti dopust za popravljanje i uređivanje poljoprivrednog alata i ratarskih strojeva.

Čitulja.

Našeg vrlog pjesnika Marina Sabića, bilježnika na Visu, zadesila je ovih dana teška i ljuta nesreća smrť njegove supruge Vinke rodom Vrancović. Njela uđova u dobi od 24 godine uđa se za našeg pjesnika, kojemu je bila za preko četvrt vijeka ne samo vjerna drugarica, vrijeđna i dobra domaćica, već i saradnica u njegovom književnom radu. Bog ga utješio, a dobro pokojnici rajsko radovanje.

• • •

U Supetu na otoku Braču umro je od srdočne Jerko Rendić, brat kipara g. Ivana Rendića. Pokojnik bijaše rijetki majstor u građnji kuća.

Umjetnost.

U Vrboski na Hvaru ovih će dana naš vrsni umjetnik Čelestin Međović smjestiti tri svoje nove slike, u onoj znamenitoj crkvi. Slike mu vanredno hvale koji su ih viđeli.

Slăđor za gojenje pčela.

Pozvani su svi vlasnici pčela, da se prijave na općinu te izjave, koliko im je potrebito slăđor za gojenje pčela. Kristalni slăđor dobitće Dakako samo oni, za koje sva je prilika da će ga faktično upotrebiti za tu svrhu.

Izgorjela u Starom gradu kuća pok. Don Šime Ljubića.

Javljaju iz Starograda na Hvaru: Ovih je dana izgorjela s temelja jedna od najljepših i najsolidnije izgrađenih palača u ovom mjestu, koju je sebi izgrađio pok. čuveni naš historičar i direktor zagrebačkog muzeja Don Šime Ljubić. Dizala se velika crvena kuća na morskoj obali upravo kod okruglog bijelog hrama sa kupulom u kojem počivaju kosti slavnog pokojnika. U kući posljednje vrijeme nije nikto stanovao. Još se nezna kako je vatrica nastala.

Za «Crveni Križ».

Presvjetli gospodin Dr. Vicko Ivčević, predsjednik dalmatinskog sabora, doprinio je 10 na počast uspomene pok. Luju uđ. Ghiglianovich i kr. 5 na počast uspomene pok. Tereze uđ. de Pellegrini Danieli.

RAZLIČITE VIJESTI

Za rođendan Njegova Veličanstva.

BEĆ, 13. Kako sa nadležnog mjeseta doznađeno, Cesareva je želja, da se prigodom njegova rođendana — 17. augusta — i imendana, izostavi priređivanje svečanosti, koje bi bile skopčane sa bokom kojim troškom. Ova previšna želja novi je dokaz, kako se Cesar stara, s obzirom na teško doba, za hrabro izdržavanje pučanstva.

Cesarevo ručno pismo kanoniku u Gorlicama.

Cesar i Kralj Karlo podijelio je u veljači o. g. gorličkom župniku kanoniku pl. Sviejkovskom vi teški krst reda Franje Josipa. Kanonik je to odlikovanje dobio radi zasluga, što ih je stekao brihom za pučanstvo grada Gorlica, nakon što su Rusi taj grad zaposjeli. Nu sada se doznaće, da je kanonik poslao cesaru pismo, u kojem ga molii, da mu dozvoli odlikovanje otkloniti te navodi razloge svoje molbe. Župnik pl. Sviejkovski veli na početku svoga pisma, da je činio samo svoju dužnost, pa da zato ne zasljužuje nikakve odlikovanje. Nadalje u svom pismu navodi, da je uslijed rata izgubio brata, a kratko vrijeme iza tog i majku. Još je ratom izgubio sav svoj imetak, ali sve to je prebolio. Nu najveća bol u ovome ratu zadana mu je, jer je na tužbu jednog otpuštenog gradskog činovnika stavljen pred sud.

Sviejkovski veli doslovno: «Od mladosti ugojen u strogo konzervativnom i loyalnom duhu, ostoam sam za čitava vjeru tim načelima, te sam svakom prilikom nastojao dokazati svoja načela.

«U

Ža „Crveni Krst“.- Pro „Croce Rossa“.

Tijesno: Lovrić Lovre kr. 1, Filipi Jozo 2, Kaleb Matija 1, Paskvalin Josip 1, Jovanović Marko 1, Živković Sime 1, Pači Benjamin 2, Tecilazić Marija 1, Kolina Jakov 1, Berak Mate 1, Don Marko Čorić župnik Zlošela 10, Dobrović Ljubo 1, Obitelj Rade Dobrović 2, Vlahov Petar 1, Dal Ana 1, Cubrić Marija 2, Meić Petar kr. 1, Baus Matija 1 — Cubrić Manda 1 — Dobrović Spiro 2 — Mujić Jure 2 — Ivas Rade Vodice 2 — Šinkić Mare 1 — Dobrović Mile 3 — Dobrović Ante 2 — Dobrović Sime 2 — Obitelj Sime Livajica 3 — Bašić Josip 2 — Jelušić Mare Zlošela 2 — po kr. 1: Meić Tome, Erak Sime, Meić Stipe, Cubrić Pere, Meić Jozef, Livaić Sime, Vlahov Niko, Urem Jozo, Sparica Sime, Meić Niko, Meić Cvita, Cubrić Sime, Petrović Jakov, Urem Stipe, Urem Flora, Vukman Stipe, Erak Vice, Perić Jure, Urem Vjekoslav, Cubrić Vice, Bunaržija Jakov, Vukman Mate, Bašić Sime, Vukman Ivan, Meić Marija, Cubrić Mare, Barić Antica, Cubrić Antica, Cubrić Marijana, Barić Ane, Baus Mate, Sparica Mate, Erak Ivanka, Gulan Stipe, Urem Tade, Lović Blaž, Spa-

rka Roko, Jelušić Jozef, Meić Šime, Baus Ivo, Meić Jakov, Meić Ante, Barić Mate, Urem Stipe, Gulan Mate, Desilić Šimica, Vukman Šime, Livaić Luce, Eral Šima, Šinkić Tona, Uroda Stana, Meić Ivan, Erak Mare, Cubrić Stipe, Kapetan Žanze, Uroda Josip, Gulan Kate, Trošić Kate, Trošić Šime, Vladislavić Nikola, Filipi Pasko, Filipi Dingko, Juroš Šime, Foretić Vice — po kr. 2: Yukman Šime, Uroda Ante, Cubrić Jure, Cubrić Šime, Erak Šime, Bašić Marko, Uroda Niko, Krpetic Tome, Peluć Miće, Stipanov Mare, Meić Ante, Barić Roko, Šlovnić Pavao, Sladić Šime, Glamaz Franjo — Žurčić Šime, Betina kr. 12 — Filipi Miroslav Betina kr. 5 — ostalo u manjim iznosima prigodom izdanja putnih legitimacija, sakupljeno po stražmeštaju Marijanu Nolu — sakupljeno po oružničkoj postaji u Obrovcu (Sini) kruna 1012/87, darovaše: Šimleša Ivan kr. 10 — Šimleša Šima 6 — Šimleša Matija 4 — Šimleša Dera 2 — Šimleša Tomica 1 — Šimleša Jakov 2 — Susti Joso 6 — Susti Ante 4 — Susti Jakov 4 — Susti Božo 4 — Susti Dera 2 — Šarić Angja 10 — Šarić Angja ud. pok. Ilije 10 — Šarić Ivan 10 — Šarić Stipan 5 — Čugura Dera 3 — Čugura Petar 2 — Glujić Luca 10 — Glujić Stipan 5 — Glujić Joso 2 — Vrca Frane 10 — Vrca Mate 6 — Vrca Bože 4 — Vrca Šimun 4 — Vrca Bože 6 — Vrca Andrija 4 — Vrca Joso 2 — Miloš Andrija 6 — Miloš Šimun 4 — Miloš Marko 3 — Miloš Mate 2 — Čačić Manda 2 — Denić Andrija 6 — Denić Ana 2 — Denić Iva 2 — Denić Angja 2 — Denić Anuša 2 — Denić Kata 2 — Denić Ivan 2 — Saratija Pavica 1 — Denić Frano 2 — Denić Luko 4 — Denić Frano 1 — Denić Pavica 1 — Denić Anuša 2 — Grčić Šimun 2 — Žanki Mate 2, Jakov 2, Jakov p. Bože 2, Frane 2, Nikola 2, Nikola pok. Miška 60 para, Luka kr. 1, Luka pok. Šimuna 2, Ivan 1, Filip 1, Marko 1, Šima 1, Angja 1, Šima 1 — Ajdučić Šimun 4, Pavica 3, Dera 2 — Jagnić Matija 4, Iva 4, Luca 3, Jela 3, Matija 1, Anka 2, Šima 2, Anka 2, Šimun 2, Jela 2 — Mravak Andrija 5, Lovre 2, Ana 2, Angja 2, Kata 2, Verka 1, Jela 1 — Vojković Angja 6 — Vojković Luca 2 — Jelavčić Božo 6 — Jelavčić Mate 2 — Jelavčić Kata 2 — Galiotović Petar 2 — Galiotović Ivan 2 — Galiotović Mate 2 — Moro Ivan 4 — Milković Zenka 2 — Skomrlj Fra Augustin 4 — Bošković Joso 10, Lovre 1, Šipan 1 — Kulic Petar 2, Davao 2, Filip 2, Ante 1, Marko 1, Lovre 1 — Brčić Iva 4, Detar 2, Jakov 1, Grgo 1, Kata 1, Sušak Luka 1 — Deđić Jandrek Ante 2, Mara 4, Petar 2, Filip 2 — Kuštre Dera 4 — Kuštre Stana 2 — Munirvana Angja 4, Bože 2, Iva Žena Iva 2, Iva Žena Mate 2, Ante 2 — Vrdoljak Angja 1 — Dorobija Šimun 1 — Šipan 1, Jakov 1 — Kotoraš Fra Mijo 5 — Džimleg Jure 9 — Džimleg Ivan 6 — Milanović-Litre Angja 10, Iva 10, Jure 6, Šimun 2 — Milanović-Trapo Martin 1 — Plevaša Luca 2 — Šimunović Ivan 2 — Šimunović Šimun 1 — Jukić Božo 1, Ivan 4, Joso 2, Luca 2, Luka 1, Šimun 1, Blaž 60 para — Midenjak Božo kr. 1 — Mijoč Joso 1 — Mijoč Jure 1 — Mijoč Luca 1 — Brčić Ivan 3 — Smolj Luka 3, Šimun 1, Iva 2, Dera 2, Stana 1 — Sladović Nikola 2, Ivan 2, Angja 2 — Vugdelija Luka 1, Manda 1, Kata 50 para, Angja kr. 1, Šima 1 — Šauardžić Luka 1, Kata 1, Angja 1, Angja Žena Petra 1, Pavica 50 para — Omričen Mate kr. 5 — Omričen Jakov 1 — Bašić Ivan 2 — Bašić Luca 2 — Glavan Luka 1 — Glavan Šipan 1 — Vrdoljak Roko 1:60.

(Slijedi).

„BLANKA“

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3 3/4 kamata.

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR E. Nikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mape zá pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 20—25 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5—6. — Cigaretnog papira: «Riz Abadie» I. 60/100 Kr. 10.50, II. 100/100 Kr. 8.50. «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 8.80. — Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emailiranih tablica za groblje sa i bez fotografije

= za dućane i za urede. =

Električna Baterija Kr. 1.40
komplet Kr. 3.90.

Pisaći stroj «Meteor» Kr. 480
također hrv. pismom.

Pečata od gume i mjeri.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73×50, Kruna 3·50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 mm po kg. Kr. 7, 8, 9, sa gvozdenom žicom 3 mm/kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osiguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrte Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimljene narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjeri za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

2, Ante 1, Marko 1, Lovre 1 — Brčić Iva 4, Detar 2, Jakov 1, Grgo 1, Kata 1, Sušak Luka 1 — Deđić Jandrek Ante 2, Mara 4, Petar 2, Filip 2 — Kuštre Dera 4 — Kuštre Stana 2 — Munirvana Angja 4, Bože 2, Iva Žena Iva 2, Iva Žena Mate 2, Ante 2 — Vrdoljak Angja 1 — Dorobija Šimun 1 — Šipan 1, Jakov 1 — Kotoraš Fra Mijo 5 — Džimleg Jure 9 — Džimleg Ivan 6 — Milanović-Litre Angja 10, Iva 10, Jure 6, Šimun 2 — Milanović-Trapo Martin 1 — Plevaša Luca 2 — Šimunović Ivan 2 — Šimunović Šimun 1 — Jukić Božo 1, Ivan 4, Joso 2, Luca 2, Luka 1, Šimun 1, Blaž 60 para — Midenjak Božo kr. 1 — Mijoč Joso 1 — Mijoč Jure 1 — Mijoč Luca 1 — Brčić Ivan 3 — Smolj Luka 3, Šimun 1, Iva 2, Dera 2, Stana 1 — Sladović Nikola 2, Ivan 2, Angja 2 — Vugdelija Luka 1, Manda 1, Kata 50 para, Angja kr. 1, Šima 1 — Šauardžić Luka 1, Kata 1, Angja 1, Angja Žena Petra 1, Pavica 50 para — Omričen Mate kr. 5 — Omričen Jakov 1 — Bašić Ivan 2 — Bašić Luca 2 — Glavan Luka 1 — Glavan Šipan 1 — Vrdoljak Roko 1:60.

Ratni invalid

traži se za privremeno uzničkog nadziratelja kod č. k. zemaljskog suda u Zadru. Uvjeti: da je po zanatu knjigoveža, plata 2.80 Kr. na dan i 25 Kr. na mjesec ratnog doplatka i odjelo po propisu. — Obratiti se na pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi

traže se za orkestar građanskog kazališta u Varaždinu, i to: I. violinistu, I. violistu, I. čelistu, I. flautistu, I. oboistu, I. fagotistu i I. i II. cornetistu. — Uz ovu zaslublju mogli bi biti namješteni kao pisari, poslužnici ili što slična. Prijave: Pokr. dalm. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid

se traži za općinskog redara u općini u Obrovcu, koji će vršiti i službu ovrhovoditelja. *Uvjjeti:* sposoban za hodanje, poznavanje hrvatskog jezika u govoru i u pismu. *Beriva:* 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odjelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid

se traži kao nadglednik za imanje kod Knina. Pređnost imaju praktični vinogradari i oženjeni. Imstan u naravi, a platu po pogodbi. Prijave: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid

se za trgovackog pomoćnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovackog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješti u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

Ratni invalid

se za skrbitnika na Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20.

Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.

Lotti Turchi 1870 da fchi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci tosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Single carte Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIÀ Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabiliti.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamačuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do dalnjega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Poveljeni trgovacko-pomorski mešetar.

Zastupstvo i skladište ugl. Tvrte Michele Truden, Trst. — Preuzimljene narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjeri za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.